

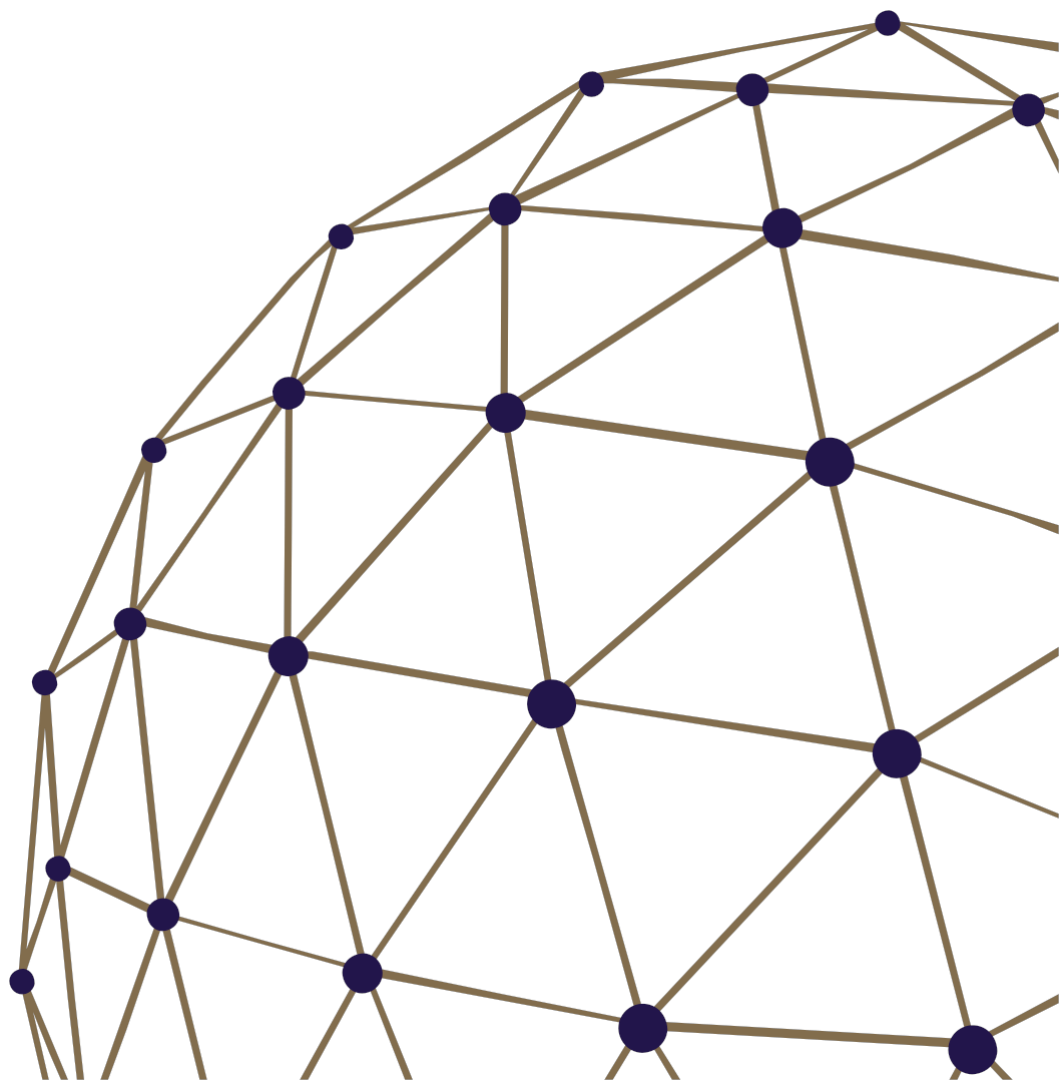
Időközi jelentés

2014. november 27.

Beszámoló az MNB 2014 harmadik negyedévi tevékenységéről

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. tv. előírja, hogy az MNB a monetáris folyamatok alakulásáról és alapvető feladatai körébe tartozó egyéb lényeges kérdésekről – amennyiben törvény eltérően nem rendelkezik – legalább negyedévente jelentést készít és hoz nyilvánosságra. Az ennek az előírásnak megfelelően kialakult MNB-s publikációs rend egyik eleme az évente kétszer megjelenő Időközi jelentés.

A jelentés nem tartalmazza az MNB alapvető feladatain túli szerepéről szóló beszámolót, így a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeleti szerepkör, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület beszámolóját.

A jelentés a 2014. szeptember 30-ig terjedő időszak adataira épül.

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős-kiadó: Hergár Eszter

1850-Budapest, Szabadság tér-9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	4
2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	8
3. Devizatartalékok	11
4. Készpénz-logisztikai tevékenység	12
5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás	19
6. Az MNB statisztikai tevékenysége	20

1. Monetáris politika

2014 júliusában a Monetáris Tanács lezárta a két évig tartó kamatcsökkentési ciklusát, melynek eredményeként az irányadó kamat összességében 490 bázisponttal, 2,1 százalékra mérséklődött. A Monetáris Tanács szeptemberi Inflációs jelentésben szereplő **monetáris politikai helyzetértékelése** szerint a magyar gazdaságot kihasználatlan kapacitások jellemzik, és az inflációs nyomás mérsékelt maradhat. A negatív kibocsátási rés a monetáris politika horizontján fokozatosan záródik, így előretekintve a reálgazdaság dezinflációs hatása mérséklődik, és a jelenlegi monetáris kondíciók fenntartása mellett az infláció középtávon a céllal összhangban alakulhat. A harmadik negyedév végén rendelkezésre álló információk alapján a Monetáris Tanács úgy ítélte meg, hogy a 2,1 százalékos alapkamat összhangban van az inflációs cél középtávú elérésével és a reálgazdaság ennek megfelelő mértékű ösztönzésével. A Monetáris Tanács **előretekintő iránymutatása** szerint a szeptemberi előrejelzés feltételeinek teljesülése mellett a középtávú inflációs cél elérése a laza monetáris kondíciók tartós fenntartásának irányába mutat. Az inflációs cél elsődlegessége mellett a Monetáris Tanács figyelembe veszi a reálgazdaság helyzetét és tekintettel van a pénzügyi stabilitási megfontolásokra is.

A szeptemberi Inflációs jelentéshez kapcsolódó állásfoglalásában a Monetáris Tanács részletesen értékelte a makrogazdasági folyamatokat, azok várható alakulását és monetáris politikai következményeit.

E szerint 2014 harmadik negyedévében az **infláció** továbbra is historikusan alacsony dinamikát mutatott. Az alacsony inflációs környezethez hozzájárult a visszafogott külpiaci infláció, a nyersanyagárak és az importált infláció kedvező alakulása, a mérsékelt keresleti környezet, az inflációs várakozások mérséklődése, illetve a szabályozott energiaárak csökkentése. A belső kereslet fokozatos élénkülésével párhuzamosan az előrejelzési horizonton (2016 harmadik negyedévéig) a hazai reálgazdasági környezet bár csökkenő mértékben, de továbbra is dezinflációs hatású marad. A gazdaság növekedésével párhuzamosan javuló termelékenység és visszafogott

bérdinamika következtében az élénkülő belső kereslet mellett továbbra is tartósan alacsony maradhat az infláció. Mindezeket figyelembe véve az **infláció** átlagos szintje 2014-ben nulla százalék közelében alakulhat, majd 2015-től fokozatosan emelkedik az árstabilitásnak megfelelő 3 százalék körüli érték közelébe.

2014 harmadik negyedévében tovább folytatódott a **reálgazdaság** élénkülése, bővülő foglalkoztatás mellett az ágazatok széles körében növekedett a kibocsátás. Külső piacaink elhúzódó kilábalása és az orosz-ukrán konfliktus miatt kivetett szankciók mérsékeltén alacsonyabb külső keresletet eredményeznek, azonban a belső kereslet élénkülésének köszönhetően tovább folytatódhat a gazdasági növekedés. A javuló konjunkturális kilátások, a Növekedési Hitelprogram, az enyhülő hitelkorlátok és az EU-források növekvő felhasználása továbbra is elősegíti a beruházások növekedését. Összhangban az előző negyedévekkel a lakossági fogyasztás élénkülésében jelentős szerepet játszik a foglalkoztatás fokozatos növekedése és az alacsony infláció miatt növekvő reáljövedelmek. A lakossági hitelekkel érintő jogi és jogszabályalkotási folyamatok következtében növekszik a háztartások nettó pénzügyi vagyona, felgyorsítva az érintettek adósságleépítési folyamatát. Ugyanakkor a válságot követően csak lassan oldódó óvatossági megfontolások miatt a fogyasztás élénkülése továbbra is mérsékelt lehet. Az intézkedés növeli a háztartások jövedelmét, azonban az óvatossági megfontolások lassú oldódása miatt a megtakarítási ráta a válság előtti szint fölé maradhat. Ezek alapján a Monetáris Tanács úgy ítéli meg, hogy a mérsékeltén alacsonyabb külső kereslet mellett is tovább folytatódhat a gazdaság növekedése, ami a korábbiaknál kiegyensúlyozottabb szerkezetben valósulhat meg.

A Monetáris Tanács értékelése szerint a **hazai finanszírozási képesség** továbbra is magas és mérséklődik a külső adósság. A gazdaság külső egyensúlyi pozíciója 2014 első félévében tovább emelkedett, ami a külső adósságráták mérséklődésében is tükröződött. A következő években – a bővülő fogyasztás és beruházás miatt emelkedő import mellett is – a jelentős

többletet mutató külkereskedelmi egyenleg magasán tartja a folyó fizetési mérleg többletet.

A külső finanszírozási képességet a jövedelemegyenleg hiányának enyhe mérséklődése is támogathatja. Az új költségvetési periódus ellenére is magasán maradó EU-transzfer felhasználás mellett továbbra is számottevő maradhat a külső finanszírozási képesség. Ezzel összhangban tovább folytatódhat az ország sérülékenysége szempontjából kiemelten fontos adósságráták csökkenése, miközben a bruttó külső adósság csökkenését a jegybank önfinanszírozási programja is támogathatja.

A Monetáris Tanács megítélése szerint 2014 harmadik negyedévében a nemzetközi pénzügyi piacokon a hangulat változékonyságban alakult, miközben a hazai kockázati felárak nem változtak érdemben. A **nemzetközi befektetői hangulat** változékonysága főként a kiéleződő geopolitikai konfliktusokkal, a Federal Reserve kamatemelésének megkezdése körüli bizonytalansággal, illetve az Európai Központi Bank kamatcsökkentésének és a bejelentett további intézkedéseivel volt magyarázható. A **hazai kockázati mutatók** közül a CDS-felár és a devizakötvények felára nem változott érdemben a harmadik negyedévben, miközben a hosszú forintkötvény-hozamok – átmeneti tényezőkhöz köthető ingadozást követően – szintén a negyedév eleji szint körül alakultak. Az időszak alatt a forint árfolyama az euróval és svájci frankkal szemben nem változott érdemben, miközben az amerikai dollárral szemben gyengülést mutatott. Hazánk sérülékenységét ugyanakkor csökkenti a tartósan magas külső finanszírozási képesség és az ennek nyomán csökkenő külső adósságállomány. A Monetáris Tanács értékelése szerint a nemzetközi pénzügyi környezet alakulásával kapcsolatos bizonytalanság óvatos monetáris politikát indokol.

A Monetáris Tanács a szeptemberi Inflációs jelentés alappályája körül **három alternatív forgatókönyvet** azonosított, amelyek esetleges realizálódása módosíthatja a monetáris politika irányultságát. A külkereskedelmi partnereink vártnál lassabb fellendülésével, így alacsonyabb külső inflációs környezettel számoló alternatív forgatókönyv esetén a középtávú inflációs cél az alappályában feltételezettnél lazább monetáris kondíciók mellett is elérhető. Azon kockázati pálya esetén, amely a fejlett országok jegybankjainak a vártnál korábbi monetáris szigorításával számol, az alappályánál szigorúbb monetáris kondíciók biztosít-

hatják, hogy az infláció középtávon az árstabilitással összhangban alakuljon.

Szintén az alappályánál szigorúbb monetáris politikai irányultság felé mutat a hazai foglalkoztatottság és fogyasztás dinamikusabb bővülésével, így a belső konjunktúra élénkebb növekedésével és az infláció gyorsabb emelkedésével számoló forgatókönyv.

A monetáris politikai eszköztár változásai

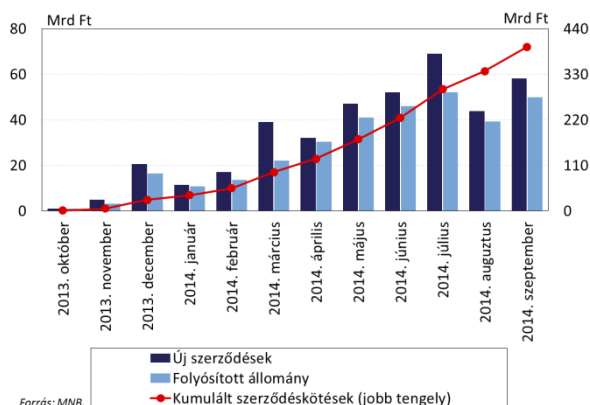
Növekedési Hitelprogram

A Növekedési Hitelprogram második szakasza 2013. október elején indult, ennek keretében 2014 végéig igényelhetnek hitelt a kis- és középvállalkozások (kkv-k). A második szakasz 500 milliárd forintos keretösszeggel került meghirdetésre, amelyet a Monetáris Tanács – figyelembe véve a mindenkor makrogazdasági, pénzügyi és hitelezési környezetet – 2000 milliárd forintig emelhet.

A programban részt vevő hitelintézetek 2014. szeptember 30-ig közel 395 milliárd forint összegben 13255 szerződést kötöttek 9600 vállalkozással. A leszerződött összeg 98 százaléka új hitel (I. pillér), ami kedvező a program gazdasági növekedésre gyakorolt hatása szempontjából. Az I. pillérben belül az új beruházási hitelek részesedése 59 százalék, az új forgóeszközhitelké 26 százalék, míg az EU-s támogatások előfinanszírozására nyújtott hitelek részesedése 15 százalék.

Az MNB által augusztus végén végzett felmérés szerint a hitelintézetek a kereslet folyamatos élénkülését érzékelik a vállalkozások részéről, amely folytatódására számítanak az év utolsó negyedévében is. Várakozásuk szerint a meghirdetett 500 milliárd forint az év végi szerződéskötési határidő előtt kimerülhet. A várhatóan tovább növekvő kereslet és a csak lassan enyhülő piaci hitelkondíciók miatt a Monetáris Tanács 2014. szeptember 2-án a Növekedési Hitelprogram második szakasza keretösszegének 500 milliárd forinttal, 1000 milliárd forintra történő megemlése mellett döntött.

1. ábra: Az NHP második szakaszának szerződéskötései és a hitelek folyósítása havi bontásban

Az önfinanszírozási koncepció és a bankrendszer forintlikviditás-kezelése

A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsa 2014. április 23-ai ülésén döntött az önfinanszírozási koncepcióról és monetáris politikai eszköztárának ehhez kapcsolódó megújításáról. Az önfinanszírozási koncepció keretében 2014. augusztus 1-től a jegybanki irányadó eszköz a kéthetes jegybanki kötvényt felváltva a kéthetes jegybanki betét lett, valamint 2014. június 26-tól új kamatcsere (IRS¹) tendereket hirdet meg az MNB.

Az irányadó eszköz betétesítését követően jelentősen bővült a bankrendszer egynapos jegybanki betétállománya. Az első irányadó betéti tendert 2014. augusztus 6-án tartotta az MNB, majd augusztus 13-án lejártak az utolsó kéthetes jegybanki kötvények is. Az augusztus 21-i tenderen átmenetileg jelentősen, mintegy 500 milliárd forinttal, 4472 milliárd forintra csökkent az irányadó eszköz állománya. Ezzel együtt az egynapos jegybanki betétállomány meglehetősen magas, 300-800 milliárd forintos sávban ingadozott augusztus végén. Szeptemberben a kéthetes instrumentum állománya visszaemelkedett 5000 milliárd forint környékére, és az overnight betétállomány is mérséklődött, igaz az utóbbinak a 200-400 milliárd forint körüli szintje a korábban megszokottnál továbbra is magasabb volt.

Az irányadó eszköz betétesítésének célja az önfinanszírozási programnak megfelelően a bankrendszer kéthetes állományának áttérrelése a forint állampapírok irányába. Az áttérrelés azon keresztül történhet meg, hogy a kéthetes eszköz a betétesítés révén vesztett likviditásából. Ugyanis a kéthetes betét lejárat előtt nem törhető fel, és a fedezete mellett forrás sem vonható be a pénzpiacon, sem pedig jegybanki hitel fedezetéül nem szolgálhat az eszköz.

Az egynapos jegybanki betétállomány megemelkedése a megszokott módon együtt járt a rövid lejáratú bankközi forinthozamok csökkenésével. A HUFONIA augusztus végén, szeptember elején kismértékben lefelé kilépett a kamatfolyosóból, a 3 hónapos diszkontkincstárjegy (DKJ) hozam pedig szeptember végére historikus minimumszintre, 1,34 százalékra mérséklődött. A betétállomány növekedésének, illetve a hozamok csökkenésének oka részben a betétesítés, részben az Államadósság-kezelő Központ DKJ-kibocsátásának visszafogása, részben pedig a lakossági devizahitelek várható forintosításához kapcsolódó bankrendszeri fedezési szükséglet szülte forintlikviditás-igény lehetett.

Az MNB 2014 harmadik negyedéve során 6 darab kamatcsere tendert bonyolított le, melyeken összesen 143 milliárd forint névértékben kötött IRS-t a partnerkörébe tartozó hitelintézetekkel. A 3 és 5 éves lejáratú kamatcsere-ügyletek tenderein rendre 90, illetve 110 milliárd forint került meghirdetésre, a szereplők 95, illetve 121 milliárd forintnyi ajánlatot nyújtottak be, az MNB végül 66, illetve 77 milliárd forintnyi ajánlatot fogadott el.

Az állampapírhozamoknak és a piaci IRS-ek fix kamatlábának a különbségeként előálló piaci kamatswapfelárak nem változtak jelentősen 2014 harmadik negyedévében. A kamatswapfelárak július elején 50 bázispont körül tartózkodtak mind a 3 éves, mind az 5 éves futamidőn. Az időszak végén az 5 éves kamatswapszpred kismértékben, 75 bázispontra tárgult, míg a 3 éves lejáraton maradt 50 bázispont körül a felár.

Az önfinanszírozási koncepció keretében a bázis (2014. január, február és március végi átlagos) forint állampapír-állományhoz képest a bankok repó korrekció nélküli saját tulajdonú forint állampapír-állománya

¹ interest rate swap

szeptember végén 516 milliárd forinttal volt magasabb. Az IRS tendereken résztvevő hitelintézetek vállalják, hogy a bázisidőszakihoz képest legalább annyival növelik a saját tulajdonukban lévő, az IRS-ekhez kapcsolódóan elfogadható értékpapír-állományuk korrigált értékét, amennyi IRS-t az MNB-vel megkötnék. Ennek megfelelően, valamint az irányadó eszköz betétesítésének köszönhetően első-sorban azon bankok növelték állampapír-állományukat, amelyek részt vettek az MNB IRS tenderein, illetve amelyek a pénzpiacokon aktívak, számlaforgalmuk pedig jelentős a mérlegfőösszegükhöz képest, ezért a betétesítésre elfogadható fedezeteik emelésével kellett reagálniuk. A jegybanki önfinanszírozási programban nem érintett bankok ezzel szemben csökkentették állampapírjaik állományát, ami arra utal, hogy az MNB programja érdemben elősegítette az állampapírok banki vásárlását és ezáltal a hazai állampapírpiacon stabilizálódását.

Devizalikviditást nyújtó eszközök – jegybanki devizacsere-ügyletek

Augusztus végén, szeptember elején nemcsak a fedezetlen bankközi piacon, illetve a rövid lejáratú állampapírpiacon, hanem a forint devizacsere ügyletek piacán is jelentősen csökkentek az implikált forinthozamok. Az egynapos futamidőn az implikált forinthozam szeptember közepén 0 körüli szinten tartózkodott, ami különösen laza monetáris kondíciókkal egyenértékű. Szeptember végére 50 bázispontra mérséklődött az egynapos devizaszerzés többlethozamát megragadó FX-swapfelár, a hosszabb lejáratú éven belüli futamidejű FX-swaps felára azonban 100 bázispontra maradt, ami historikusan magas szintnek számít.

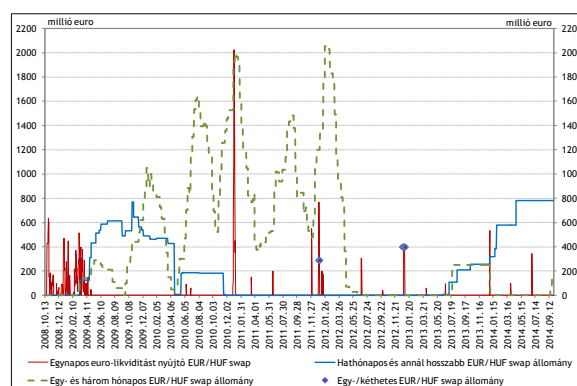
A felárak kitágulását részben az önfinanszírozási program, részben a negyedéves szezonális, részben pedig a külföldi szereplők forint melletti szintetikus határidős pozícióvállalása okozhatta. Az önfinanszírozási program általában hozzájárult a forinthozamok csökkenéséhez, és ez a swappiacon is megfigyelhető volt (ami a swapfelárak növekedésével járt). Az egyes negyedévek végén a külföldi szereplők általában leépítenek magyar forinteszközökből (korábban első-sorban MNB-kötvényeikből), és az így felszabaduló forintlikviditást a rövid FX-swappiacon helyezik ki, ezáltal növelve a felárakat. Az egynaposnál hosszabb

futamidőknél érzékelhető volt augusztus végétől-szeptember elejétől a negyedéves szezonális, azonban – részben talán annak köszönhetően, hogy a külföldiek leépíthető MNB-kötvényállománya megszűnt – a hónap végén az egynapos felárakban ez már nem tükröződött. Így fordulhatott elő, hogy ezúttal a negyedév utolsó napján a bankrendszer nem vette igénybe az MNB egynapos eurolikviditást nyújtó FX-swap eszközét. Végül az a tényező is a swapfelárak kitágulása irányába hatott, hogy szeptemberben a külföldiek összességében forint melletti szintetikus határidős pozíciót vállaltak az azonnali devizapiacra, illetve az FX-swappiacon. Mivel ilyenkor a swapokon forintot helyeznek ki devizáért cserébe, ezért az ügyletek révén növelik a deviza iránti keresletet, és ez felfelé tolja a swapfelárakat.

A kitáguló 3 hónapos piaci swapfelárnak köszönhetően, valamint az MNB 3 hónapos swapeszköze felárának csökkentése miatt a bankrendszer – 2012 márciusa óta először – újra igénybe vette az MNB 3 hónapos eurolikviditást nyújtó FX-swapeszközét. Szeptemberben összesen 150 millió eurót allokált a jegybank a partnerei számára az instrumentumon keresztül.

2014. július 1-ei hatállyal a Monetáris Tanács a Növekedési Hitelprogram III. pillérét alkotó devizawap tenderek megszüntetéséről döntött. Az NHP swapok állománya a teljes negyedév során 781 millió eurót tett ki, melyek eredeti futamideje 6, 27 és 30 hónapos volt.

2. ábra: A jegybank devizacsere eszközeinek igénybevétele – nyitott állományok

2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása

2014 első felében tovább javultak a hazai hitelezési folyamatok, amelyekhez érdemben járult hozzá a jegybanki alapkamat-csökkentések hatása, valamint a kkv-szegmensben a Növekedési Hitelprogram (NHP). A bankrendszer összességében azonban még mindig kontrakciónak tekinthető, nem támogatja kellőképp a gazdasági növekedést, ami jelentős részben a bankok mérlegében lévő kockázatokra vezethető vissza. Az MNB augusztusban publikálta a *Hitelezési folyamatok* című kiadványának 2014 második negyedévre vonatkozó adatait, amelyek azt mutatják, hogy az adott időszakban a hitelintézeti szektor vállalati hitelállománya mintegy 43 milliárd forinttal bővült. A folyósítások mind a forint-, mind a devizahitelek esetében meghaladták a törlesztéseket. A kedvező negyedéves adat érdemben hozzájárult ahhoz, hogy a vállalati hitelezési folyamatokban 2013 harmadik negyedévében elinduló javulás ne törjön meg. A vállalati hitelezés dinamikája a korábbi évekhez képest egyértelműen javuló tendenciát mutat, amiben jelentős szerepet játszott az NHP és a jegybanki alapkamat-csökkentések hatására kialakuló alacsony kamatkörnyezet. A piaci alapon szerződött hitelek esetében azonban a hitelfeltételek továbbra is szigorúak, s a bankok a második negyedévben sem számoltak be enyhítésről. A megvalósult ügyletek finanszírozási költségei mérséklődtek a második negyedévben, s a legtöbb részpiacon a referenciakamat feletti felár is csökkent.

A teljes hitelintézeti szektor háztartási hitelállományában a devizahitel-állomány leépülésének hatására folytatódott a zsugorodás – mintegy 61 milliárd forinttal –, de a forint-hitelállomány már emelkedni tudott, mert az új kihelyezések volumene jelentősen nőtt. A háztartási hitelállomány tranzakciókból eredő éves állományleépülési üteme 4,9 százalék volt a negyedév végén, ami a devizahitelek mintegy 10 százalékos csökkenésének és a forinthitelek 1,3 százalékos emelkedésének eredőjeként állt elő. A hitelezési felmérésben a bankok több mint harmada számolt be a hitelfeltételek enyhítéséről mind a lakáscélú, mind pedig a fedezetlen fogyasztási hitelek esetében. Az új lakáshitelek átlagos felárában folytatódott az utóbbi három negyedévben tapasztalt csökkenés, azonban a

felár még mindig közel 2 százalékponttal meghaladja a régiós átlagot.

A kis- és középvállalkozások számára a legkedvezőbb finanszírozási formát az NHP keretében folyósított hitelek jelentik. Az NHP második szakaszában résztvevő hitelintézetek szeptember végéig 395 Mrd Ft értékben kötöttek szerződést mintegy 9600 vállalkozással. A leszerződött összeg közel 98%-a új hitel, amelynek 59%-a új beruházási hitel, 26%-a új forgóeszköz hitel és 15%-a EU-s támogatások előfinanszírozására nyújtott hitel. A hitelezési folyamatok alakulása szempontjából kedvező tendenciát jelent az új beruházási hitelek magas részaránya. A program második szakaszában az átlagos hitelméret csökkenése figyelhető meg, amely arra enged következtetni, hogy a hitelintézetek egyre inkább hajlandóak kisebb vállalkozásokat finanszírozni. Míg az első szakaszban minden harmadik új beruházási hitel volt 10 millió forint alatti, addig ez a második szakaszban már minden második hitelről elmondható. Folytatódott a hitelek regionális koncentrációjának csökkenése: míg az első szakaszban a hitelek több mint harmada irányult a Közép-Magyarország régióba, addig a második szakaszban csupán a hitelek negyede.

2014. november 10-én jelent meg a pénzügyi stabilitás kockázatait átfogóan értékelő *Pénzügyi stabilitási jelentés* című kiadványunk, amely átfogóan bemutatja a fő kockázatokat. A jelentés kiemeli, hogy továbbra is kiemelt problémát jelent a nem teljesítő hitelek tartósan magas aránya, illetve ezzel párhuzamosan a portfólió tisztítás lassúsága, amelynek kezelése a jegybank kiemelt célja volt az elmúlt időszakban. A háztartási szegmensben a jelentős devizaadósság hordozza a legfőbb stabilitási kockázatot.

A bankrendszer stabilitását veszélyeztető kockázatok elsősorban a háztartási devizahiteleken és a kereskedelmi ingatlanhiteleken keresztül jelentkeznek, és a válság kitörése óta terhelik a bankok mérlegeit, gyengítve ezzel a hitelezési aktivitást. A kereskedelmi ingatlanhiteleknél a jegybank által felállítandó eszközkezelő segítheti a portfólió erőteljes tisztítását, mely a bankok számára önkéntes. A kereskedelmi ingatlanok szegmensében és a követeléskezelői piacon meglévő

jelentős túlkínálat és a nyomott kereslet következtében még hosszú évekig terhelné a bankok mérlegét ezen kitettség. A Monetáris Tanács döntése alapján az MNB 300 Mrd forint finanszírozást biztosít az eszközekezelő számára kereskedelmiingatlan-hitelek, illetve ehhez kapcsolódó fedezetként elvont ingatlanok megvásárlására. Az eszközekezelő jelentős terhektől szabadítaná meg a bankokat, ami mérsékelheti a bankrendszer pro-ciklikusságát, s ezáltal javulhat a monetáris politika hatékonysága.

A lakossági devizahitelek kockázatait az árfolyamrés semmissége, és a tisztességtelen kamat-, díjmelések miatti elszámolás, a „fair bankrendszerre” való áttérés, valamint a forintosítás kezeli. A jegybank aktív közreműködésével megvalósuló intézkedések a bankrendszer tevékenységének minden területére érdemi hatással lesznek.

A túlzott lakossági eladósodás és a devizahitelezés újbóli felfutásának megakadályozása érdekében az MNB elnökének a jövedeleमारányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arányok szabályozásáról szóló 32/2014. (IX. 10.) rendeletével az MNB új makroprudenciális szabályozást alkotott. A 2015. január 1-től hatályba lépő ún. adósságfék-szabályozás alapvetően két fő pillérből áll. A jövedeleमारányos törlesztőrészlet mutató (JTM) az ügyfelek rendszeres, legális jövedelmének meghatározott arányában korlátozza az új hitel felvételekor maximálisan vállalható törlesztési terheket és ezáltal mérsékli az ügyfelek eladósodását. A hitelfedezeti mutató (HFM) a fedezett hiteleknél (pl. jelzáloghitelek) a fedezetek (lakásérték) arányában korlátozza a felvehető hitelek nagyságát. A jelenleg bevezetésre kerülő korlátok nem jelentenek túlzott szigorítást a forinthitelek esetében, azonban amennyiben az MNB erőteljes lakossági hiteldinamikát észlel, az adósságfék szigorításával korlátozni fogja a túlzott hitelkiáramlást.

A pénzügyi intézmények tisztességtelen szerződéses kikötései kapcsán a 2014. évi XXXVIII. törvény megteremtette az elszámolás elvi lehetőségét, míg a 2014. évi XL. törvény meghatározta a fogyasztókkal való elszámolás elveit és keretrendszerét. Ez utóbbi jogszabály felhatalmazta az MNB elnökét arra, hogy a jegybank speciális szaktudását felhasználva az elszámolás részletszabályait rendeletben szabályozza.

Ezek kidolgozására vonatkozóan a makroprudenciális politika főosztály több más területtel együttműködve és a piaci szereplők képviselőivel egyeztetve 2014. harmadik negyedévében megkezdte az intenzív szakmai munkát annak érdekében, hogy 2014 novemberében a szükséges részletszabályok már rendelkezésre álljanak. A törvényi felhatalmazás alapján az MNB dolgozza ki az elszámolás alaplódszertanát, a speciális eseteket (kedvezmények, késedelem, árfolyamgát, stb.) kezelni képes módszertanokat, az elszámolás fordulónapját és a pénzügyi teljesítés határidejét, valamint a végelszámolás vagy felszámolás alatt álló pénzügyi intézmények elszámolási módszertanát.

A bankrendszer tőkeellátottsága megfelelő, a szektor tőke-megfelelési mutatója 16,9% volt 2014 június végén. A bankrendszer sokkellenálló képessége némileg romlott, mert az árfolyamrésszel és egyoldalú kamatemelésekkel kapcsolatos elszámolások miatti veszteségek fedezésére a bankok összesen 392 milliárd forint céltartalékot különítettek el. Becsléseink szerint ez az összeg a várható veszteségeknek alig több mint a fele, ezért a bankrendszer idei jövedelmezősége tovább romolhat, és jövőre is gyenge maradhat. A stressztesztek eredményei alapján a bankrendszer tőkeigénye stresszhelyzetben emelkedik, azonban kezelhető mértékű marad. A szektor likviditása historikusan kiemelkedő, de az döntően csak forintban áll rendelkezésre.

Az MNB szakértői a 2014-es év harmadik negyedévében is figyelemmel kísérték a pénzügyi rendszert érintő történéseket és a nemzetközi szabályozási folyamatokat, aktívan részt vettek különböző európai szervezetek, intézmények, mint az Európai Bankhatóság (EBA) és az Európai Rendszerkockázati Testület (ESRB) makroprudenciális politikával foglalkozó munkacsoportjaiban. A makroprudenciális politika terület szakértői csatlakoztak az Európai Bankhatóság Nettó Stabil Finanszírozási Mutató (NSFR-net stable funding ratio) európai szabályozásának kialakításával kapcsolatos munkacsoporthoz is. Az MNB kivette a részét az Európai Rendszerkockázati Testület és az Európai Bankhatóság által koordinált európai stressz tesztek lebonyolításából is.

A szanálási funkció bemutatása

2014. július 21-én hatályba lépett a pénzügyi közvetítőrendszer egyes szereplőinek biztonságát erősítő intézményrendszer továbbfejlesztéséről szóló XXXVII. törvény, amely nem csak a szanálásra és szanálásra vonatkozó törvényi kereteket teremtette meg, de részletes szabályokat ír elő a szanálási tevékenységet végző hatóság szervezeti felépítésére is. Ezen előírásnak megfelelően az MNB Szanálási és reorganizációs főosztálya immár önálló szervezeti egységként működik a Monetáris politikáért, pénzügyi stabilitásért és hitelösztönzésért felelős alelnök közvetlen irányítása alatt.

A szanálási törvény számos releváns rendelkezése (pl. a szanálási eszköztár) csak 2014. szeptember 16-án lépett hatályba. Így – a jogi keretek kialakulása után – a harmadik negyedév elsősorban a szanálási tevékenységre való szakmai felkészülésről szólt. Ennek jegyében a szanálási és felügyeleti területek munkatársainak szakmai fejlődését elősegítendő – az MNB meghívására – szanálási témakörben oktatást tartott a Bank of England szanálási területeken tapasztalatot szerzett középvezetője, ismertetvén az angolszász gyakorlatot a szanálási keretrendszer felépítésére és gyakorlati tapasztalatotokra vonatkozóan.

Kiemelendő még, hogy folyik további jogszabályok, végrehajtási rendeletek kidolgozása. A szanálási törvény alapján elkészült az első MNB rendelet tervezet a fizetéseképtelenség és a várható fizetéseképtelenség, mint szanálási feltétel tekintetében vizsgálandó követelmények megsértésének számszerűsíthető szempontrendszeréről. A rendelet tervezet véleményezése a hazai érintetteknel és az Európai Központi Banknál folyamatban van.

A Szanálási Alap Igazgatósága 2014. szeptember 17-én az MNB javaslata alapján elfogadta a Szanálási Alap díjpolitikáját és a díjfizetési szabályzatot, amely alapján meghatározta tagjainak 2014. évre eső díjainak mértékét.

A Szanálási és reorganizációs főosztály folyamatosan építi ki kapcsolatait a belföldi és külföldi szervezetekkel. Az MNB jelentős szerepet vállal nemzetközi szervezetek (pl. Európai Bankhatóság [EBA]) munkabizottságaiban. Az EBA 2014. szeptemberi szakbizottsági ülésén a szervezők kérése bemutatásra került a magyar szanálási keretrendszer sajátosságai és újdonságai.

3. Devizatartalékok

2014 harmadik negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 35,7 milliárd euró volt, ami 0,4 milliárd euró csökkenést jelent a 2014. június végi 36,1 milliárd eurós értékhez képest.

A devizatartalékok alakulását elsősorban az alábbi tételek befolyásolták az elmúlt negyedév során.

Az Államadósság Kezelő Központ adósság törlesztési célú tételei összességében mintegy 1,4 milliárd euróval csökkentették a devizatartalékokat. A csökkenés a júliusi euró kötvénylejárat valamint egyéb adósságkezelési tételek eredőjeként adódott.

A Magyar Államkincstár devizabefolyásainak és kifizetéseinek egyenlege a negyedévben mintegy 300 millió euróval csökkentette a tartalékokat. 2014 harmadik negyedévében az Európai Bizottságtól közel 1,2 milliárd euró nettó transzfer érkezett. A tartalékon elért eredmény ebben az időszakban mintegy 60 millió euró volt.

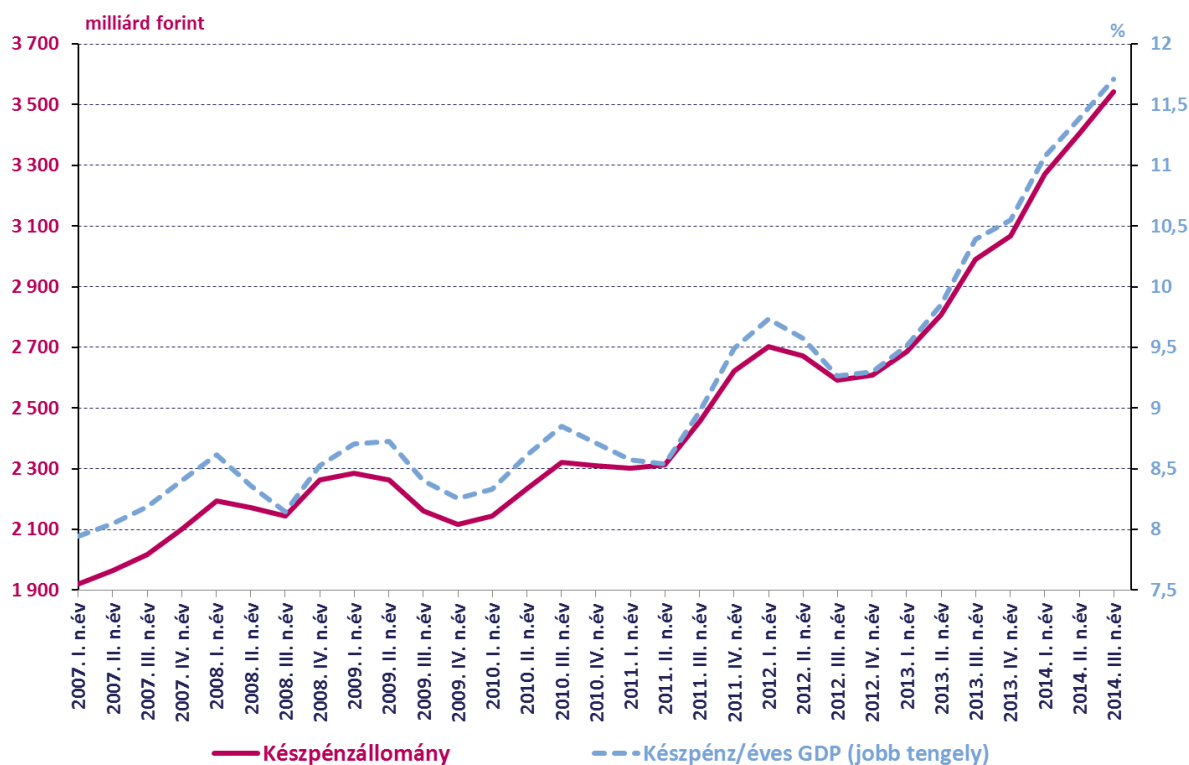
4. Készpénz-logisztikai tevékenység

A forgalomban lévő készpénz

A forgalomban lévő készpénzállomány értéke 2014. szeptember végén 3586,1 milliárd forint volt, melynek átlagos negyedéves értéke (a szezonális hatások kiszűrésével) az előző év hasonló időszakához képest

553 milliárd forintos (18,5 százalékos) növekedést mutat. A készpénzállomány emelkedése valószínűsíthetően továbbra is arra vezethető vissza, hogy a készpénzben való megtakarítás alternatívaköltsége hónapok óta jelentősen csökken.

4. ábra: A forgalomban lévő készpénz értéke a gazdaságban

Megjegyzés: A 2014. III. negyedévi GDP adat MNB becslés.

1. táblázat: Forgalomban lévő bankjegyek és érmék²

(2014. szeptember 30-i adatok)

Bankjegyek	Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)	
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
20 000 forint	106,7	2 134,9	29,5%	60,6%
10 000 forint	114,7	1 146,9	31,7%	32,5%
5 000 forint	24,5	122,5	6,8%	3,5%
2 000 forint	22,5	44,9	6,2%	1,3%
1 000 forint	57,2	57,2	15,8%	1,6%
500 forint	36,1	18,0	10,0%	0,5%
Összesen	361,7	3 524,4	100,0	100,0
Érmék	Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)	
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
200 forint	109,2	21,8	7,7%	40,2%
100 forint	153,5	15,4	10,8%	28,4%
50 forint	133,6	6,7	9,4%	12,3%
20 forint	253,5	5,1	18,0%	9,4%
10 forint	296,6	3,0	20,9%	5,5%
5 forint	469,9	2,3	33,2%	4,2%
Összesen	1 416,3	54,3	100,0	100,0

² A táblázat nem tartalmazza a jegybank által kibocsátott emlékérmék és emlékbankjegyek állományát, melyek névértéken a forgalomban lévő fizetőeszközök közé tartoznak.

A forgalomban lévő bankjegyek és érmék

A forgalomban lévő bankjegyek értéke 3524,4 milliárd forint, mennyisége 361,7 millió darab volt 2014 harmadik negyedévének utolsó napján. Ez értékben 5, a mennyiséget tekintve 3 százalékos növekedést mutat az előző negyedév végéhez képest. A növekedés valamennyi címletet érintette, ám elsősorban a húsz- és tízezer forintosok esetében volt jelentősebb mértékű.

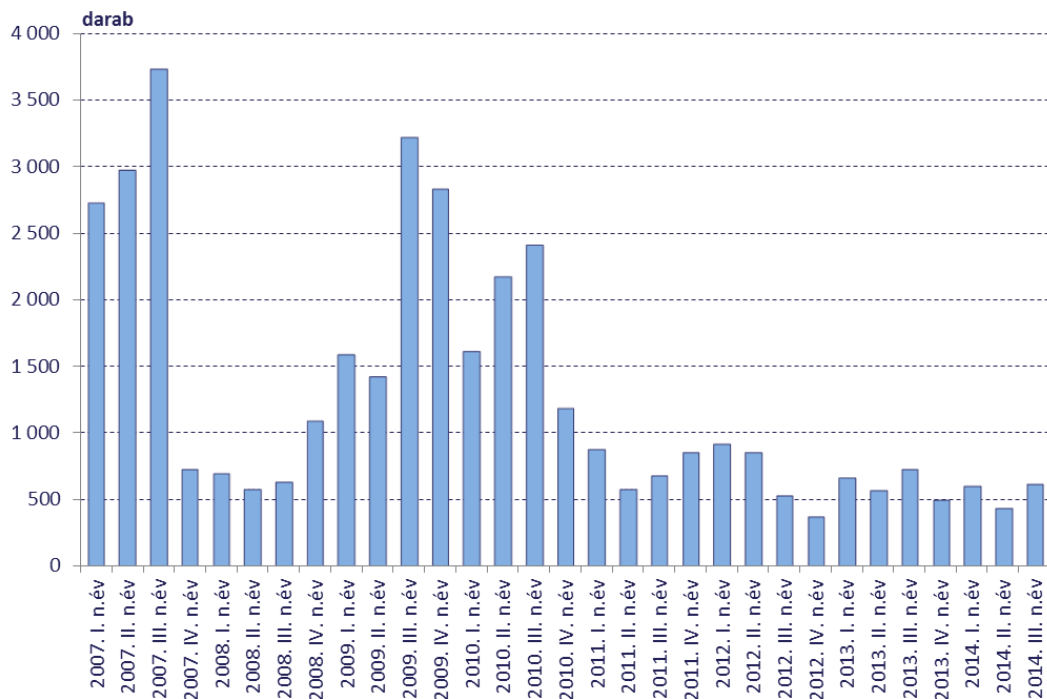
A forgalomban lévő érmék értéke 54,3 milliárd forint, mennyisége 1416, 3 millió darab volt 2014. szeptember végén.

Ez értékben és mennyiségben is 3 százalékkal volt magasabb, mint az előző negyedév utolsó napján. A növekedés valamennyi érmecímletet érintette.

A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

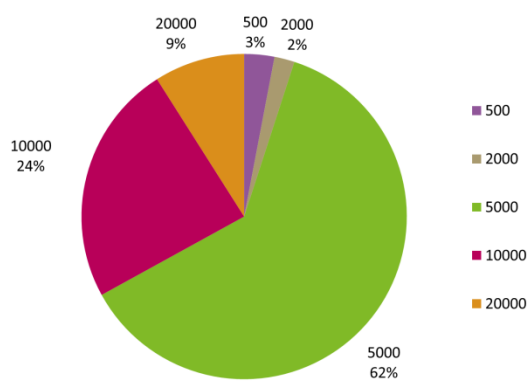
2014 harmadik negyedévében 612 darab hamis forintbankjegy került kivonásra a forgalomból, ami bár a második negyedévéhez képest növekedés mutat, azonban a hamisításnak ez a mértéke - a forinthez hasonló nemzeti valuták sorában - továbbra is kedvezőnek tekinthető.

5. ábra: A forint hamisításának negyedévenkénti alakulása

A lefoglalt forint hamisítványok többsége továbbra is a magasabb értékű címletek, főként az 5000, a 10 000 és a 20 000 forintos bankjegyek közül került ki. Készítési módjukat változatlanul az irodai sokszorosító eszközök (színes fénymásológók, printerek) használata jellemzi. A rátekintésre esetenként megtévesztőnek bizonyuló hamisítványok, úgy egyszerű érzékszervi vizsgálatokkal (tapintással, fény felé tartva átnézetben vagy mozgatással), mint pénztárakban alkalmazott kombinált UV-A és UV-C lámpa alatti ellenőrzéssel kiszűrhetők.

6. ábra: A fellelt forintbankjegy-hamisítványok címletenkénti megoszlása 2014 harmadik negyedévében³

A hamis valuták előfordulása továbbra sem jelentős, a jegybank szakértői 347 darab különböző valutahamisítványt, ezen belül 278 darab hamis euro bankjegyet vizsgáltak a harmadik negyedévében.

Megújulnak a forint bankjegyek

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) a 2014 és 2018 közötti időszakban megújítja a jelenleg forgalomban lévő bankjegysorozatot, s újratervezett, továbbfejlesztett, a pénzfeldolgozó gépek és automaták által támasztott készpénzforgalmi igényeknek megfelelő, egyben a hamisítások ellen is korszerűen védett bankjegyeket bocsát ki. Az MNB a hat címletet tartalmazó hazai bankjegysorozatból elsőként a tízezer forintost újítja meg, mely 2014. szeptember 2-től vált törvényes fizetőeszközzé. A megújított 10 000 forintos bankjegyek 2014 decemberétől fokozatosan, a készpénzellátási lánc szereplőinek megfelelő felkészülését követően jelennek meg a készpénzforgalomban, széleskörű elterjedésük 2015 folyamán várható.

³ Az ábra nem tartalmazza az 1000 forintos címletet, annak elenyésző mennyisége miatt.

A jelenlegi 10 000 forintos bankjegycímletek továbbra is forgalomban maradnak, bevonásukról a jegybank – átfogó készpénzszakmai szempontokat mérlegelve – később dönt.

Megújultak a bankjegyek és érmék feldolgozásáról és forgalmazásáról szóló MNB rendeletek

2014. szeptember 25-én jelentek meg a készpénzfeldolgozásra és forgalmazásra vonatkozó új, illetve módosított szabályokat tartalmazó MNB rendeletek, melyek a készpénz forgalmazásával, feldolgozásával, visszaforgatásával, a készpénzforgalmazás működési kockázatainak kezelésével, valamint a hamisgyanús bankjegyek és érmék kezelésével kapcsolatos szabályokat határozzák meg. Mindkét rendelet esetében a módosítások – az átváltásra vonatkozó szabályok kivételével – 2014. október 1-jén léptek hatályba, az átváltásra vonatkozó szabályok pedig 2014. november 24-től lesznek hatályosak.

Szigorodott az érmeutánzatok készítését szabályozó MNB rendelet

Az MNB által kibocsátott emlékérmék és forgalmi érmék védelme, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas gyakorlatok visszaszorítása érdekében az MNB módosította az érmék utánzatairól szóló MNB rendeletet, az utánzatkészítésre vonatkozó előírások szigorításával, továbbá bizonyos tevékenységek korlátozásával. Érmeutánzatnak minősül minden olyan tárgy (érem, medál, zseton, kellékpénz, stb.) vagy képi ábrázolás, amely alkalmas lehet arra, hogy forintérme látszatát keltse, függetlenül a méretétől, anyagától, színétől és a rajta megjelenő képi elemektől. A 36/2014. (IX. 25.) MNB rendelet az eddigieknél szélesebb körben határoz meg tiltó szabályokat az érmeutánzatok készítésére vonatkozóan és szűkíti az MNB engedélye nélkül készíthető érmeutánzatok körét.

Emlékérme-kibocsátás

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény értelmében az MNB jogosult bankjegy- és érmekibocsátásra – ideértve az emlékbankjegyet és az emlékérmét is, amelyek Magyarország törvényes fizetőeszközei. Az idei harmadik negyedévben az MNB kibocsátotta a 2014. évi emlékérme-program soron következő három érméjét.

2014-től minden nemesfémből készült emlékérmét olcsóbb alapanyagú, színesfém változatban is kibocsát az MNB, ezzel kedvezve azoknak az érdeklődőknek, akik egy-egy téma művészi megvalósítását mérsékeltbb áron szeretnék megvásárolni. Emellett az MNB és a Magyar Pénzverő Zrt. a fiatalabb korosztály érme gyűjtési kedvét kívánja ösztönözni azzal, hogy számukra is megfizethetővé teszi az emlékérmeiket. Így az ezüst érmék 5000 és 10 000 forint névértékű veretével azonos éremképpel, 2000 forintos névértékben, színesfém változatban is elkészülnek.

Fáy András halálának 150. évfordulójára

Az MNB 2014. július 24-én kibocsátotta Fáy András emlékérméjét, az író és politikus halálának 150. évfordulójára.

Az emlékérme előlapján, a középmezőben a Fáy András által alapított Pesti Első Hazai Takarékpénztár emblémája, a körbe komponált virágport gyűjtő méh ábrázolása látható, amely a mai budapesti Károlyi utca 12. számú épület homlokzati díszítőelemét idézi. Az emlékérme szélén felső köriratban a „MAGYARORSZÁG” felirat, az embléma ábrázolása alatt, középen, két vízszintes sorban a „5000” értékjelzés és a „FORINT” felirat olvasható. Az emlékérme szélén, alul Csikai Márta tervezőművész mesterjegye látható. A vízszintes középvonal alatt bal oldalon a „BP.” verdejel, jobb oldalon a „2014” verési évszám olvasható.

Az emlékérme hátlapján, a középmezőben Fáy András félalakos portréjának ábrázolása látható. Az emlékérme szélén, a vízszintes középvonal felett, félköriratban, a mellképtől balra „Fáy András” névalírása olvasható. A mellképtől jobbra, a váll felett két vízszintes sorban az „1786-1864” felirat olvashatók. A mellképtől balra, alul az érme szélén Király Vilmos tervezőművész mesterjegye látható.

A normál veret 925 ezrelék finomságú ezüsből készült, súlya 12,5 gramm, átmérője 30 mm, széle recézett. A színesfém változat súlya 12,5 gramm; átmérőben és éremképben nem tér el a normál verettől.

Az ezüst veretből 5000 darab tükörfényes, a színesfém változatból pedig 5000 db selyemfényes készíthető.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapításának 25. évfordulójára emlékérmé

Az MNB 2014. augusztus 14-én kibocsátotta a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapításának 25. évfordulójára előtt tisztelegő színesfém emlékérméjét.

Az emlékérmé előlapján, a középmezőben Szent Erzsébet ábrázolása látható, amint kenyeret nyújt egy hajlott hátú, idős embernek. Az emlékérmé szélén, jobbra fent, egymás alatti két köriratban a „MAGYARORSZÁG” felirat, valamint a „2000” értékjelzés és a „FORINT” felirat, alsó köriratban, közepén a „2014” verési évszám és a „BP.” verdejel olvasható.

Az emlékérmé hátlapján, a középmezőben egy földgömb ábrázolása látható, előtérben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat emblémájával, fölötté az „1989” évszám olvasható.

Az emlékérmé szélén, felső köriratban a „MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT”, alsó köriratban a Magyar Máltai Szeretetszolgálat jelmondata, az „A HIT VÉDELME ÉS A SZEGÉNYEK SZOLGÁLATA” felirat olvasható.

A felső és az alsó köriratot baloldalon, középen Nagyné Ráski Orsolya és Nagy Dániel tervezőművészek mesterjegye, jobb oldalon, középen egy pont választja el.

Az emlékérmé 75% réz és 25% nikkel ötvözetéből készült, súlya 23,7 gramm, átmérője 37 mm, széle recézett.

Az emlékérméből 10 000 darab készíthető, amelyből 6000 darab különleges – ún. proof – technológiával verhető.

Somogyvár-Kupavár Nemzeti Emlékhely emlékérmé

Az MNB 2014. szeptember 29-én kibocsátotta a Somogyvár-Kupavár Nemzeti Emlékhely színesfém emlékérméjét.

Az emlékérmé előlapján, a középmezőben a Somogyváron feltárt, griffmadarat formázó kő dombormű ábrázolása látható. Az emlékérmé szélén, felső köriratban a „MAGYARORSZÁG”, alsó köriratban a „FORINT” felirat, fölötte vízszintesen a „2000” értékjelzés olvasható. Az emlékérmé szélén, bal oldalon, középen a „BP.” verdejel, jobb oldalon, középen a „2014” verési évszám olvasható.

Az emlékérmé hátlapján, középen a somogyvári Kupavár-hegyre épült Szent Egyed-bazilika és bencés apátság alaprajzának ábrázolása látható, háttérben a rekonstruált kerengő-részlet. Az emlékérmé szélén, felső köriratban a „SOMOGYVÁR-KUPAVÁR”, alsó köriratban a „NEMZETI EMLÉKHELY” felirat olvasható. Az alsó és a felső köriratot bal oldalon, középen a nemzeti emlékhelyek emblémájának ábrázolása, jobb oldalon, középen Tóth Zoltán tervezőművész mesterjegye választja el.

Az emlékérmé 90% réz és 10% nikkel ötvözetéből készült, súlya 18.4 gramm, átmérője 37 mm, széle recézett.

Az emlékérméből 5000 darab készíthető, bronzpatinázott kivitelben.

5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás

A pénzforgalom fejlődési tendenciái, hatékonysága

Pénzforgalmi állásfoglalások és ellenőrzések

A harmadik negyedév során a jegybank közigazgatási- és ügyfélmegkeresések alapján 19 pénzforgalmi tárgyú állásfoglalást, illetve szakmai véleményt adott ki. Öt esetben európai uniós jogalkotással kapcsolatban került sor pénzforgalmi szempontú véleményadásra, 14 esetben pedig lakossági, intézményi és közigazgatási eredetű egyéb megkeresések alapján került sor állásfoglalás vagy szakmai vélemény adására.

A harmadik negyedévben pénzforgalmi ellenőrzés tárgykörben hét új hatósági eljárást indított a jegybank, illetve három korábban indult eljárást zárt le. Az újonnan indított eljárások közül hat esetben téma-vizsgálat, egy esetben, pedig célvizsgálat került lebonyolításra. A lezárt vizsgálatok közül kettőt határozat, egyet pedig figyelmeztető levél formájában zárt le a jegybank.

Egyéb információk

Pénzforgalommal és fizetési rendszerekkel kapcsolatos publikációk

Az MNB-Szemle júliusi számában megjelent Bodnár László, Luspay Miklós és Madarász Annamária cikke, melyben a szerzők az MNB-kötvény 2014 augusztusában megvalósuló betétesítésének pénzforgalomra gyakorolt hatását vizsgálták. A cikk már a jegybanki eszköztár átalakítását megelőzően hangsúlyozta, hogy egyedi banki szinten lépéseket kell majd tenni ahhoz, hogy a betétesítést követően is a korábbiaknak megfelelő szintű, bőséges napközi likviditás mellett teljesüljön a pénzforgalom. A szerzők mindehhez meghatározták a banki alkalmazkodás szükséges minimális szintjét, ugyanakkor felhívták a figyelmet arra, hogy jövőbeni hatások jelentősen befolyásolhatják az eredményeiket.

6. Az MNB statisztikai tevékenysége

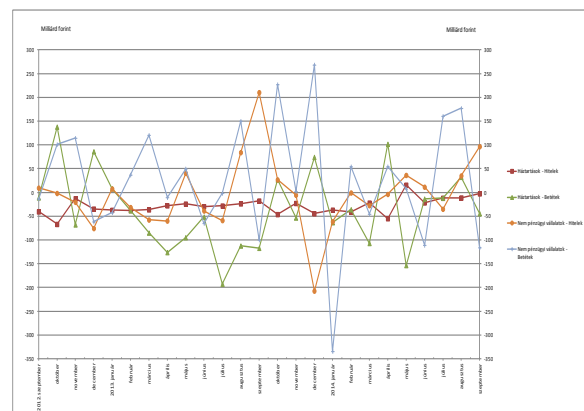
Monetáris és pénzügyi statisztika

Az MNB havonta publikálja a hitelintézetek összevont mérlegének főbb számait. A 2014. szeptemberi adatok alapján készített statisztikák 2014. október 31-én jelentek meg.

A szezonálisan nem igazított adatok szerint a háztartások az utolsó három megfigyelt hónapban – 2014. júliustól szeptemberig - nettó hiteltörlesztők voltak: hitelek állománya tranzakcióból eredően 25,9 milliárd forinttal csökkent. A szezonális hatásoktól meg nem tisztított adatok szerint a nem pénzügyi vállalatok 2014 júliusában nettó hiteltörlesztők, míg augusztusban és szeptemberben nettó hitelfelvevők voltak. Ezek eredőjeként hitelek állománya csak a tranzakciókat figyelembe véve 96,6 milliárd forinttal nőtt.

A szezonális hatástól meg nem tisztított tranzakciós adatok alapján a háztartások esetében 2014 júliusában és szeptemberében nettó betétkivonás, míg augusztusban nettó betételhelyezés volt megfigyelhető. Betétállományuk összességében tranzakcióból eredően 23,8 milliárd forinttal csökkent, ami illeszkedik az utóbbi időszakban megfigyelt trendekhez. A háztartások esetében a nettó betétkivonás egyik fő oka a csökkenő betéti kamatok miatti portfólió átrendezés, ami főleg a háztartások tulajdonában levő befektetési jegyek állományának növekedését eredményezte. A szezonálisan nem igazított adatok szerint csak a tranzakciókat figyelembe véve a nem pénzügyi vállalatok esetében a 2014. július-augusztus időszakban nettó betételhelyezés volt megfigyelhető, míg szeptemberben nettó betétkivonás történt. Ezen tranzakciók eredőjeként a nem pénzügyi vállalatok betétállománya 221,4 milliárd forinttal nőtt.

7. ábra: A háztartások és a nem pénzügyi vállalatok hitel- és betéttranzakciói a szezonálisan nem igazított adatok alapján

Szintén 2014. október 31-én jelent meg a nem pénzügyi vállalati és háztartási hitel- és betétkamatlábakról szóló havi sajtóközlemény. A közzétett adatok szerint a háztartások által a vizsgált időszak alatt elhelyezett forintbetéteinek átlagos kamatlába csökkent a 2014. július és szeptember közötti időszakban. A háztartásoknak nyújtott forint lakáscélú és szabad felhasználású jelzáloghitelek átlagos hitelköltség mutatója szintén csökkent.

A nem pénzügyi vállalati szektor esetében is az új forintbitelek és a forintbetétek átlagos kamatlábainak csökkenése volt tapasztalható az előző negyedévhez viszonyítva.

Felügyeleti statisztika

Az MNB 2014. augusztus 22-én publikálta a hitelintézetek 2014. I. félév végi prudenciális adatait. A hitelintézetek mérlegfőösszege 2014. II. negyedévben 2,8%-kal csökkent, a félév egészében pedig 2,3%-kal, így június végén 30443,4 milliárd Ft-ot tett ki. A hitelintézetek 2014. II. negyedévben összesen 355,6 milliárd Ft adózás előtti veszteséget számoltak el, így az I. negyedévi 76,8 milliárd Ft nyereséggel együtt a félév egészében 278,8 milliárd Ft veszteséget könyveltek el. 2014. június végén a hitelintézetek 17858,7 milliárd Ft

bruttó hitelállományának 22,3 %-a késedelmes volt (2013.06.: 23,9%).

A 90 napon belül késedelmes hitelek állománya 2014. II. negyedévben gyakorlatilag nem változott, a félév egészében pedig 11,9%-kal csökkent 1459,6 milliárd Ft-ra az I. negyedévi csökkenés eredményeként, így összes hitelek belüli aránya június végén 8,2% volt (2013. 06.: 9,6%). A 90 napon túl késedelmes hitelek állománya 2014. II. negyedévben 2,7%-kal, a félév egészében pedig 0,2%-kal csökkent 2515,3 milliárd Ft-ra, így összes hitelek belüli aránya június végén 14,1%-ra mérséklődött (2013.06.: 14,3%).

Az összes hitelre képzett értékvesztés állomány 2014. II. negyedévben 1,8%-kal, a félév egészében pedig

0,02%-kal csökkent 1929,9 milliárd Ft-ra, így az összes hitelállományhoz mért aránya június végén 10,8% volt (2013.06.30-án: 10,4%).

Az MNB 2014. augusztus 22-én publikálta a biztosítók 2014. I. félév végi prudenciális adatait.

2014. II. negyedévében a biztosító részvénytársaságok és nagyegyesületek szerződésállománya az előző év azonos időszakához képest enyhe növekedést mutat, ezzel párhuzamosan a negyedéves díjbevétel is több, mint 5%-kal nőtt. A biztosítói szektor tőkefeltöltöttsége az egy évvel korábbihoz képest az élet ágban csökkenést jelez, de a prudenciális szempontból elvárt szintet továbbra is lényegesen meghaladja.

2. táblázat: Hitelintézetek összes hitelállományának minősége és értékvesztése

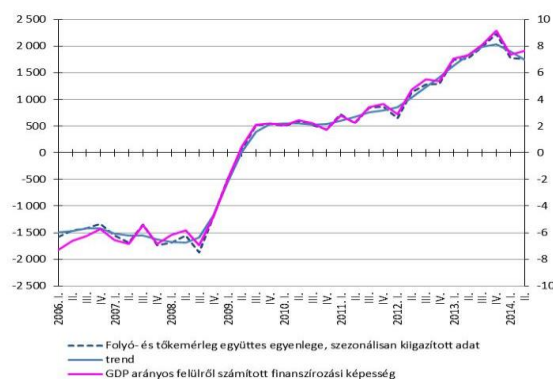
Megnevezés	Állomány			Arány a hitelállomány %-ában		
	milliárd Ft	változás %-ban		%		
	2014.06.30	2014.06./ 2013.06.	2014.06./ 2013.12.	2013.06.30	2013.12.31. auditált	2014.06.30
Hitelek összesen (bruttó)	17 858,7	-3,8	-0,05	100,0	100,0	100,0
ebből: összes késedelmes	3 974,9	-10,5	-4,9	23,9	23,4	22,3
90 napon belül	1 459,6	-18,3	-11,9	9,6	9,3	8,2
90 napon túl	2 515,3	-5,3	-0,2	14,3	14,1	14,1
Értékvesztés állomány (értékelési különbözettel)	1 929,9	-0,04	-0,02	10,4	10,8	10,8

Fizetésimérleg-statisztikák

Az MNB a meghirdetett adat-közzétételi és-felülvizsgálati gyakorlatával összhangban 2014. szeptember 23-án első alkalommal publikálta az új, BPM6 módszertan szerint a 2014. II. negyedéves fizetésimérleg-statisztikákat, valamint az új módszertan szerint revideált visszamenőleges idősorokat 1995-ig. Az új módszertan alkalmazásával együtt sor került több hosszú időszakot érintő adatrevízióra.

2014 II. negyedévében a külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség (a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttes egyenlege) kiigazítás nélküli értéke 1572 millió euro (543 milliárd forint) volt. A szezonális hatások kiszűrésével a mutató 1751 millió euro, a negyedéves GDP 7,7 %-a (584 milliárd forint).

8. ábra: A külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség millió euróban (bal tengely) és a negyedéves GDP arányában (jobb tengely)

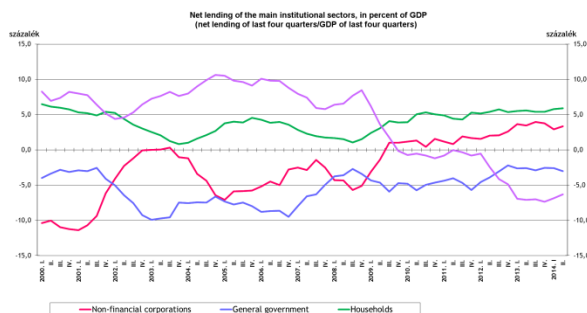

2014. június végén a jegybanki tartalékok értéke 36,1 milliárd euro volt. A közvetlentőke-befektetésen belül elszámolt egyéb tőkét nem tartalmazó nemzetgazdasági nettó adósságállomány 2014. június végén 37,6 milliárd eurót (az utolsó négy negyedéves GDP arányában 38,0 %) tett ki.

Pénzügyi számlák

Az MNB 2014. szeptember 30-án jelentette meg a 2014. II. negyedévre vonatkozó teljes körű pénzügyi számláit, amely a 2014 augusztusában megjelent előzetes államháztartási és háztartási számlák véglegesítése mellett bemutatta a vállalatok és a külföld számláit is. Ennek alapján az államháztartás nettó finanszírozási képessége 2014 második negyedével záruló elmúlt egy évben a GDP -3 százalékát tette ki. A háztartások nettó finanszírozási képessége a GDP 5,9 százaléka volt ugyanebben az időszakban. A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a GDP 3,4 százalékát, a külföld nettó finanszírozási képessége a GDP -6,3 százalékát érte el 2014 második negyedével záruló egy évben.

9. ábra: A főszektorok finanszírozási képessége a GDP százalékában

A teljes körű pénzügyi számlák publikálásával egyidejűleg az MNB a Központi Statisztikai Hivatallal és a Nemzetgazdasági Minisztériummal együttműködve elkészítette az Európai Bizottság számára kiküldendő EDP (Excessive Deficit Procedure – Túlzott Hiány Eljárás) jelentést, amely az államháztartás hiányára és adósságára vonatkozóan tartalmaz statisztikai adatokat.

Az intézmények közötti munkamegosztás alapján az MNB az államadóssággal és az államháztartás finanszírozásával kapcsolatos adatszolgáltatást végzi. Az államháztartás bruttó, névértékes adóssága az EDP-jelentésben közölt adatok szerint 2013 végén a GDP 77,3 százaléka volt (23085 milliárd forint). A 2014. áprilisi EDP jelentésben szereplő GDP arányos adósságszám 2013 végére vonatkozóan 79,2 százalék volt. Az eltérést elsősorban a nemzeti számlák új módszertanára való áttérés (SNA08, ESA10), ezen belül a KSH által végrehajtott GDP revízió okozta.

A jegybanki információs rendszer

2014 III. negyedévében kezdődött meg a 2015. évi, a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank alapvető, valamint felügyeleti feladataihoz kapcsolódó MNB rendelet-tervezetek nyilvános konzultációja, amely 2014. október 6-án zárult le. Folyamatban van az adatszolgáltatási rendletek véglegesítése. Az Európai Bankhatóság által kidolgozott és az Európai Unió tagországaiban egységes tartalommal idén bevezetésre került - 680/2014/EU sztenderd (ITS) szerinti - felügyeleti adatszolgáltatások első befogadása, valamint a kiválasztott bankcsoportok adatainak Európai Bankhatóságnak történő továbbítása sikeresen megtörtént.

Időközi jelentés

2014.-november 27.

Nyomda:-Prospektus–SPL-konzorcium

8200-Veszprém,-Tartu-u.-6.

